

ב. ציוד: לבנות את המשבצות מסנדות/מבד סס"ל, שיהיה ממש כמו משחק דמקה אנושי וגדול.

להכין את המשימות גזרות ולהביא בהתאם למוקש.

להכין מחסן עם חפצים שיוכלו לעזור: פתרון כתב סתרים, ומה עוד?

ג. משימות וחידות:

1. הקבוצה שתהיה "אוכלוסיה מוחלשת" עליה להגיע למחסן במקלות הליכה תמיד.

2. כתב סתרים שיש לכל מנחה, אפשר לגלות רמזים לכתב סתרים זה נמצא במחסן.

3. מוקש: גאווות יחידה עם דברי יצירה ובלי דברי יצירה.

ד. להצטלם עם 2 (קבוצה א') ו-7 אנשים (קבוצה ב') שמוצאים ברחוב ומוכנים להגיד - "קדימה.....".

ה. להחליף עם שטר של 20 ש"ח (קבוצה א') / להחליף עם שקל (קבוצה ב') ולהשיג משהו טוב יותר במקום (

החניכים יסתובבו בשכונה ויחפשו אנשים שמוכנים להחליף איתם את הכסף תמורת משהו מיוחד. הקבוצה

שתבוא על משהו טוב יותר תנצח)

3. עיבוד המתודה לעמוק (15 דק')-

- איך היה לכם? שהחניכים יספרו מה היה ואיך היה להם
- **תהליך למידה ותכנון**- איך התרגיל התחיל?, ואיך נגמר מבחינת תכנון ולמידה? האם למדתם משהו תוך כדי התרגיל?
- מעבר על המשימות כדי להציף את ההבדל במשאבים:
- בואו נשמע את איזה משימות הצלחתם?
- להנכיח את הפערים "איך היה למצוא שני אנשים..." "איך היה למצוא שבעה אנשים לתרגיל..."? - למי ששם לב לפערים במהלך המשחק וגם לאחר ההבנה שהיו פערים: אלו מחשבות היו לכם במהלך המשחק? מה הרגזו אתכם? מה נתן לכם מוטיבציה להמשיך למרות הפער?
- איך היה לכם להיות המהירים יותר/בעלי היכולת להתקדם מהר אל עבר הניצחון **א** איך זה היה להיות בתחרות לצד הקבוצה א' (הפריבילגית)?
- האם יש בעיה שיש קבוצה שהייתה יותר קרובה למחסן ועם פחות קשיים? (לנסות לאתגר במקום הזה).

*****אופציה נוספת למתודה (במקום שולה מוקשים) "משחק החיים" (10-15 דק')-

מתחלקים ל-3 קבוצות. כל קבוצה מקבלת קובייה (הקוביות לא זהות: קובייה רגילה, קובייה רק מספרי 1-2 וקובייה רק של המספר 6). כל קבוצה בתורה זורקת את הקובייה שלה ומתקדמת במסלול. המטרה היא להגיע לסוף. ישנן משבצות שמונחות עליהן קוביות שוקולד (עדיף בעיקר במרווחים של 6 משבצות כך שהקבוצה עם הקובייה הגבוהה תזכה בהן כל הזמן). קבוצה שמגיעה למשבצת כזו מקבלת את השוקולד ויכולה להציע חוק חדש למשחק (כל חוק שעולה על דמיונם). במשבצת האחרונה מונחת חבילת שוקולד, מי שמגיע אליה מנצח ולוקח אותה. העיקרון במשחק הוא שהמצב ההתחלתי לא שווה בבירור. קבוצה אחת תמיד תגיע לשוקולד ותציע חוקים ושתי הקבוצות האחרות לא. המדריך מסביר את החוקים הבסיסיים ויושב בצד בשקט. המטרה היא לצפות ולראות מה החניכים עושים - איזה חוקים הם מציעים, מה התגובה שלהם לחוקי המשחק ולמקומם בתוכו, איך הם מחלקים ביניהם את השוקולד וכו'. (**דוגמה ללוח בנספח א'**)

4. מה לדעתכם נושא הפעולה היום? (5 דק')

* נסביר לחניכותים שנושא הפעולה היום הוא אוכלוסיות מוחלשות ונקריא להם את ההגדרה: אוכלוסייה

מוחלשת הוא מושג בשיח החברתי-כלכלי המתאר אוכלוסייה שמצבה החברתי והכלכלי נחות לעומת זה של רוב האוכלוסייה. השימוש במילה "מוחלשת", ולא "חלשה", נועד לרמז שמצבה של אוכלוסייה זו אינו נובע מפגם בהתנהגות חבריה, אלא מפגם ביחס החברה אליהם, כגון אפליה מתמשכת, מחסור בחלוקת משאבים, או קיומה של תקרת זכוכית. "נחיתותה" של האוכלוסייה המוחלשת, באה לידי ביטוי בעיקר בהיעדר, או בחוסר-היכולת לממש זכויות פוליטיות וחברתיות.

5. הפסקה (10 דק')

6. סרטון "מרוץ החיים" (10 דק')

נראה עם החניכות. ימים את הסרטון <https://www.youtube.com/watch?v=VpoBX-pBoss>

דין-

- מה הייתה מטרת הסרטון?
- האם נק' הפתיחה שלנו בחיים והקשיים שלנו אמורים להשפיע על סיכויי ההצלחה שלנו?
- כמו בהגדרה שקראנו מקודם, גם כאן המנחה אומר שהפערים בין הנערים לא קשורים אליהם אלא לסביבה, לאחר קריאת ההגדרה והצפייה בסרטון, האם אתם מסכימים עם השימוש במושג "מוחלש" ולא חלש" מדוע?
- מה הדברים שגרמו לחלק מהנערים להישאר מאחור?

7. ילד א', ילד ב' (15 דק')

נקרא עם החניכות. ימים את הקטע "ילד א', ילד ב'" (נספח א'), נסביר ביחד את הטקסט ולאחר מכן ננהל

דין:

- מה את חושבים על הקטע?
- איך לדעתכם מרגיש להיות ילד א' ואיך מרגיש להיות ילד ב'?
- למה לדעתכם נוצרים הפערים בין ילד א' לילד ב' מלכתחילה?
- מה גרם ילד א' לקבל יותר מילד ב'? האם זה רק בגלל כסף או שלחברה יש גם חלק בפער.

8. כתבות על אוכלוסיות מוחלשות (15 דק')

נתלה בחדר מספר כתבות שמדברות על אוכלוסיות (נספח ב') מוחלשות ונבקש מהחניכות. ימים

להסתובב ולקרוא את הכתבות. לאחר מכן נתכנס ונשאל אותם:

- לאיזה כתבה הכי התחברתם? איזה כתבה הכי הפתיעה אתכם?
- איזה קבוצות מוחלשות ראינו בכתבות?
- יש לכם דוגמאות לעוד אוכלוסיות מוחלשות, שלא הוזכרו בכתבות?
- האם לדעתכם אלו באמת קבוצות מוחלשות? למה?
- מה אנחנו יכולים לעשות כדי לעזור לקבוצות האלה?
- האם זה התפקיד שלנו, האזרחים, לעזור לאוכלוסיות מוחלשות? או שזה תפקידה של המדינה?

**לא בטוח שיהיה זמן לשתי המתודות - 7+8

9. סיכום (5 דק') - לקראת עבודה על הפרויקט כפי שאתם רואים אנחנו נחשפים בפעולות לסוגיות

חברתיות שהן יש היעדר שוויון. בפעולות הבאות אנחנו נמעיט את החשיפה לנושא ונתחיל להתעמק באיך מרמים פרויקט. את החלק של החשיפה אנחנו משאירים לכם. הגיע הזמן להתחיל לחשוב מה אתם הייתם רוצים לעשות. זה פרויקט שלכם והמקום שלכם להשפיע על איזו סוגיה שהייתם רוצים.

10. פינה אישית (15 דק') - סוגיות חברתיות

עזרים

ציוד לשולה מוקשים, מחשב, מקרן, נספח א', נספח ב'

ילד א' וילד ב' (טקסט מעובד)

מעשה בשני ילדים שנולדו באותו יום, באותה שנה, באותה מדינה
ילד א' וילד ב'
ילד א' יש אבא עורך דין ואמא מהנדסת חשמל
ילד ב' יש אמא עוזרת לגננת ואבא פועל טקסטיל במפעל
ילד א' יש המון צעצועים ומשחקים
ילד ב' יש חדר עם עוד 4 אחים
ילד א' יש מחשב, לילד ב' אין
לאחר 6 שנים, באותו יום ובאותה השנה, הם נכנסים לכיתה א'
ילד א' מגיע כשהוא כבר יודע לכתוב ולקרוא, קצת חשבון, ואפילו קצת אנגלית
וילד ב'... לילד ב' אין ילקוט, אז הוא סוחב את המחברות בשקית
ילד א' מכין את השיעורים במחשב ומגיש בזמן
ילד ב' אין מחשב (כבר אמרנו) ואין גם שולחן.
ילד א' יש חוג אומנות, חוג מחשב וחוג פסנתר
וילד ב', כשיש בלגן בבית, הוא בורח לחבר'ה בחצר.
וחולפות שש שנים ושני הילדים בכיתה ו' והנה הם מחולקים להקבצות
וילד א' הולך להקבצה א' וילד ב' הולך להקבצה ב'.
ילד א' יש מורה פרטית וילד ב' אין.
ילד א' אומרים כולם שהוא בטוח יהיה פרופסור כי הוא יודע מתמטיקה טוב
וגם לילד ב' אומרים שיש חוכמה, חוכמת רחוב.
והשנים חולפות והילדים מגיעים לתיכון
וילד א' הולך ל-5 יחידות לימוד מתמטיקה ו-5 אנגלית.
וילד ב' רק ל-3 ול-4.
ולפעמים בהפסקות מבטיהם של שני הילדים מצטלבים
ולרגע אחד שניהם מבינים שמהו פה לא צודק, שהם בחיים לא יהיו שווים.
שנים חולפות מאותו יום בו נולדו שני הילדים והנה הם משוחררים מהצבא
ילד א' קיבל מאבא מתנת שחרור – טיול מסביב לעולם.
ילד ב' בבוקר משלים בגרויות ובערב עובד, מלצר באולם.
והם נכנסים לאוניברסיטה... באותו יום באותה שנה
ילד א' שילם מראש את שכר הלימוד ל-4 שנים,
וילד ב' עובד בלילות במלצרות וממשיך ללמוד בימים.
וככל שהאוברדראפט גדל, כך יורדים הציונים ואחרי שנתיים, ילד ב' נשבר.
"נלך לעבוד שנתיים שלוש" הוא אומר לעצמו, "נעשה קצת כסף ואח"כ נחזור ללמוד
ילד ב' נוטש את ספסל הלימודים... והוא לא חוזר עוד.
שניהם כבר בני 30, באותה שנה, באותה מדינה
ילד א' נולד ילד א' וילד ב' נולד ילד ב'.

נספח ב'

שרת הקליטה: מחול שדים גזעני על פושעים עולים

בעקבות הקריאות לפשפש בעברם של עולים, אחרי פענוח רצח אושרנקו, אמרה השרה סופה לנדבר: "מי שרצח את ראש הממשלה רבין לא היה עולה חדש, אז צריך לעשות בדיקה גנטית לכל מי שנולד כאן?" יו"ר "נתיב" לשעבר: אם יש בעיה, שישנו את חוק השבות

שרת הקליטה, סופה לנדבר, תקפה בצהריים (יום ג') את הפרסומים על כך שלא בודקים את עברם הפלילי של עולים חדשים, בעקבות פענוח רצח בני משפחת אושרנקו מראשון לציון. "מחול השדים סביב העלייה מחבר המדינות כתוצאה מפענוח רצח אושרנקו אינו אלא גזענות אשר אין לה מקום בחברה הישראלית של שנות האלפיים. מישהו כאן איבד את הצפון ואת המצפון".

לפני כשנה ביקשה רוסיה להסגיר לידיה את החשוד ברצח המחריד, דמיאן קרליק, בחשד שביצע שוב עם אקדח דמה. בסופו של דבר הוא לא הוסגר, כיוון שלא הועבר לרשויות בישראל כל מידע שמצביע על מסוכנותו. לנדבר אמרה כי היא רואה בחומרה ניסיונות של גורמים שונים בפוליטיקה ובתקשורת להסיט את הדיון בנושא לכיוון הכתמה של ציבור העולים. בשיחה עם ynet, אמרה: "אנחנו צריכים לעצור מהר ומיד, לנשום עמוק לפני שזורקים את כל הכותרות, כי איבדנו פרפורציות. לצערנו בכל מדינה יש פשע ואלימות".

היא זועמת שהדביו סטיגמה לעלייה שלמה בגלל רוצח אחד. "מי שרצח את ראש הממשלה רבין לא היה עולה חדש, אז מה יגידו? שצריך לעשות בדיקה גנטית לכל ילד שנולד, כי הוא נולד כאן? אין ספק שמדובר ברוצח מתועב, אך אין מקום להדבקות סטיגמה למיליון אזרחים ישראלים שעלו לארץ. אנחנו במשרד הקליטה נלחמים על זה שהאנשים האלו יגיעו, ואסור לשכוח שהמדינה היתה במקום אחר ללא העלייה. אסור לשכוח איזו תרומה העלייה הביאה לכלכלה ולרפואה".

לדבריה, "במהלך שני העשורים האחרונים שינו ללא הכר ולטובה את פני החברה והמדינה ותרמו תרומה כבירה לכך, שמדינת ישראל תעבור ממועדון מדינות מתפתחות לחוג מדינות מפותחות". לנדבר, שעלתה בעצמה מסן פטרסבורג לפני כ-30 שנים, גאה במוצאה: "בחיים שלי לא נתתי ולא אתן להשפיל את העלייה הזו. אני זוכרת את המדינה לפני 30 שנה ואני רואה איזו תרומה הבאנו לכאן. אני ישראלית שנולדה ברוסיה ואי אפשר להשפיל אותי על זה שהרוצח המתועב נולד ברוסיה גם כן", אמרה ל-ynet.

לדברי השרה, "כל הדיבורים על הצורך כביכול להחמיר את הבדיקות של העולים הפוטנציאליים ולשים מחסום בפני עלייתם של הרוצחים ואף לשנות את חוק השבות, אינם אלא ביטויים אומללים וגזעניים, השמים קו משווה בין מוצאו של ציבור שלם לבין נטייתו העבריינית כביכול. ניסיונות אלה עלולים להסיט את החברה שלנו למחוזות, שאיש מאיתנו אינו היה רוצה אפילו להביט בכיוונם.

"אני דוחה בשאט נפש את הביטויים הגזעניים האלה וקוראת לחברה שלנו להתעשת ולעשות הכל על מנת לגרום לעליית העולים ולקלוט אותם בחיבוק ובחום, ולא לפסול אותם בנימוקים כוזבים ומסולפים. נדמה לי שמישהו כאן אבד הן את הצפון, והן את המצפון". היא בירכה את המשטרה על הפענוח המהיר של הרצח.

"בעלייה המונית תמיד יכולים להסתגל נוכלים"

צבי מגן, ראש הארגון הממשלתי "נתיב" עד 2007 ושגריר לשעבר ברוסיה ובאוקראינה, דווקא ממליץ לבחון שוב את חוק השבות. "הבעיה המרכזית היא הזכאות לעלייה. יש כאלה שהגיעו כבני משפחה של זכאים, וזה מה שנקבע בחוק השבות, שהוא לא פשוט מבחינה מוסרית. זה נושא מאוד רגיש".

לדבריו, "מי שמדבר בנושאים האלה, לכל אחד יש אג'נדה, לכן אף אחד מהצדדים לא מנהל שיח רציני. כל התייחסות לחוק השבות אמורה להיות בעבודה פרלמנטרית. אפשר לבקר את החוק, אך לא את גופי הביצוע".

מגן מסביר ששליחי "נתיב" הבודקים את המועמדים לעלייה מתמקדים בזכאות לפי חוק השבות.

"כמעט ואין אפשרות לבדוק מה ההיסטוריה של כל בן אדם. יחד עם זאת, אנשי נתיב עשו מעט מאוד טעויות עם אנשים שניסו לזייף מסמכים. היו מקרים בודדים של נוכלים. אם יש אנשים שנראים חשודים, שליחי נתיב פונים למשטרה המקומית".

הוא ביקש להזכיר כי אסור לשכוח שמי שמעניק את האזרחות בסופו של דבר זה משרד הפנים במדינת ישראל, שלא יכול להרשות לעצמו להיות קשוח מדי. "עלייה זה לא בחסד. בעלייה המונית תמיד יכולים להסתגל נוכלים, אך זה אחוז נמוך ולא מאפיין. אי אפשר לסגור ולאטום גבולות כי גם יש תחרות בין ישראל לבין מדינות נוספות שקולטות הגירה, כמו ארצות-הברית. אותם גלים שהגיעו אלינו הגיעו גם אליהם".

ערבי, אתיופית, חרדי וחילוני ניגשים לראיון עבודה, נחשו מי יתקבל

חברות רבות מצהירות כי הן בעד העסקה של עובדים ממגזרים שונים, אך בפועל אינן יודעות כיצד לעשות זאת, והמועמדים האלו נפסלים בשלבי המיון הראשונים. פאנל שכינס כלכליסט שם את האצבע על החסמים בארגון ומחוצה לו

תחום האחריות החברתית מספק חדשות לבקרים מונחים חדשים ונעימים לאוזן - אחד מהם הוא העסקה מגוונת. משמעות המונח היא שעובדי החברה יהיו לא רק אוכלוסיות מובנות מאליהן, אלא גם כאלו שהמעסיק צריך להתאמץ כדי להעסיקן. בישראל אוכלוסיות אלו כוללות לא רק בעלי מוגבלויות, אלא גם ערבים, חרדים, עולים חדשים ואף נשים. כל אלו מיוצגים בשוק העבודה בשיעורים נמוכים בהרבה משיעורם באוכלוסייה הכללית.

כדי להבין טוב יותר כיצד פועלת העסקה מגוונת, מבחינת טובת העסק אל מול טובת החברה, כינס "כלכליסט" פאנל בהשתתפות חמישה אנשים שעוסקים בנושא דרך קבע, וגם לקחו חלק בכנס מעלה שהתקיים לפני כשלושה שבועות: סמנכ"ל משאבי אנוש של טבע איקה אברבנל, סמנכ"ל משאבי אנוש בשטראוס ישראל דבורה מקסיק, מנכ"ל מנפאוור ישראל ארנה סגל, ראש תחום ערבים ועולים בתב"ת (תנופה בתעסוקה) של הג'וינט ד"ר סיגל שלח, ומנכ"ל מעלה מומו מהדב.

"לחברות יש אחריות"

כל החמישה הסכימו כי בסופו של דבר, העסקה של אוכלוסיות מגוונות היא לטובת העסק, אך היא מולדת פעמים רבות מצורך עסקי, ולא דווקא מאסטרטגיה חברתית - לדוגמה בשל מחסור בידים מיומנות. או כפי שניסחה זאת סגל: "לפעמים לעסק צריך לכאוב. צריך שמכונה לא תעבוד או שטלפון לא יענה".

איפה מתחילה ונגמרת האחריות של החברות העסקיות?

מקסיק: "כעולה ותיקה, אני יכולה לומר שלחברה הישראלית יש בעיה לקלוט את השונה. אם היום שטראוס פונה לכלל הצרכנים בישראל, אנחנו גם מחוייבים לכך שכל האוכלוסייה תהיה מיוצגת בעובדים שלנו. אבל אין פה רק פן של עזרה לחברה, אלא חשוב שהעסקה מגוונת תהיה טובה לעסק, כי כך אפשר באמת להשפיע. אין טעם להביא עובד כשאינן לו תקן. אותו הדבר לגבי איכות העובד: עם כל הרצון לעזור לאוכלוסיות שונות, אין טעם להביא מישהו שאין לו יכולת או תרבות עבודה מתאימה".

סגל: "אני חושבת שלחברות המובילות במשק יש אחריות לעתיד טוב יותר. כדי שבעוד 20 שנה התינוקות שנולדים היום במגזרים השונים ישתלבו בעולם העבודה, החברות העסקיות צריכות לחולל את השינוי, ולא רק לדבר עליו. זהו גם אינטרס של החברות, שכן אין היום מספיק עובדים לעומת הצרכים שלהן. מצד שני, יש אוכלוסיות שלמות שהן משכילות, מיומנות ובעיקר מחפשות פרנסה, ולא דווקא קריירה, כלומר מחפשות יציבות תעסוקתית שחסרה היום. לכן השאלה היא איך יכול בעל עסק לקחת את העובדים בפוטנציה הללו ולשלב אותם בעבודה אצלו, לטובת שני הצדדים".

אברבנל: "היום אנחנו נדרשים לעבוד מול עשרות עמותות שעוסקות בנושא, שנכנסו אליו כי נוצר ואקום. המסגרת הממסדית היא שהיתה צריכה לתת את התשובה. צריך גוף מרכזי אחד שאני כמעסיק יכול לעבוד מולו".

שלח: "המדינה מתקשה לתת פתרונות לאוכלוסיות מיוחדות, שאינן נמנות עם הזרם המרכזי. עם זאת היא משקיעה במלכ"רים שעושים את העבודה הזו בשבילה".

הסרת חסמים

עם כל הכוונת הטובות, מה שמונע פעמים רבות את שילובן של אוכלוסיות מגוונות הם חסמים פנימיים וחיצוניים: "אף ארגון לא מעוניין להפלות", אומרת שלח. "האפליה נמצאת בדרכים הרגילות של המיון, שבנויות כך שהן מוטות אל התרבות וצורת החשיבה של הזרם המרכזי בחברה, ואוכלוסיות רבות אינן יכולות לעמוד במיון הזה".

אילו חסמים מונעים כיום השתלבות של אותם מגזרים?

אברבנל: "החסם הראשון הוא פנימי. כשהאוכלוסייה מגוונת המנהל הופך להיות גם מחנך וממייין. הוא לא יכול לראות רק תשומות ותפוקות. אנחנו צריכים להכשיר את המנהלים לזה ולתגמל אותם כשהם מצליחים. אנחנו בודקים את עצמנו מפעם לפעם - האם המנהלים שלנו באמת שוויוניים, או שהסטיגמות משפיעות עליהם. יש גם חסם חיצוני, והוא מערכת החינוך, שמזניחה את החינוך הטכנולוגי".

אתם כמעסיקים נאלצים להתפשר בגיוס העובדים?

אברבנל: "יש סעיפים שהם תנאי סף למועמדות לעבודה, אולם במקרה של אוכלוסיות שונות אין שום בעיה שאת האנגלית, למשל, הם ילמדו בתקופת ההכשרה שלהם בעסק. הפשרה אינה פשרה בתוצר של פס הייצור, אלא בתהליך של שרשרת הגיוס. עולים מרוסיה שהם אנליטיקאים בתחום הכימיה ייבחנו על ידע, ולא על העברית שלהם".

דו"ח העוני: מצב קשה וציב - כל ישראלי רביעי עני

אחוז העניים נותר יציב יחסית, למרות המשבר הכלכלי. כך עולה מדו"ח העוני לשנת 2008 של הביטוח הלאומי. עוד עולה כי אחוז הילדים, הערבים והחד-הוריות הנמצאים מתחת לקו ירד. מנגד, חלה עלייה באחוז המשפחות העובדות מכלל המשפחות העניות. ירושלים היא המחוז העני ביותר

תחילתו של המשבר הכלכלי לא השפיעה משמעותית על נתוני העוני - שנשארו בשנה שעברה כמעט ללא שינוי. עם זאת הנתונים שמציג הדו"ח של הביטוח הלאומי ל-2008, המתפרסמים היום (ב') קשים מאוד: 1,651,300 עניים חיים בישראל, מתוכם 783,600 ילדים. עוד עולה כי אחוז העניים ירד מעט ל-23.7% - כלומר כמעט כל אדם רביעי במדינה מוגדר עני.

בביטוח הלאומי אמרו כי השפעת המשבר הכלכלי, שבאה לידי ביטוי חלקי במחצית השנייה של שנת 2008, קיזזה את העלייה הריאלית שהושגה בהכנסה במחצית הראשונה של שנה זו. תוצאות המשבר מחקו את מגמת השיפור בממדי העוני בקרב משפחות וילדים. עם זאת משפחות רבות עולות מעל לקו העוני, בזכות קצבאות שהן מקבלות.

לא הוכנסו למועדון בשל מקום מגוריהם - ויפוצו

חיילים מקצרין הגיעו למועדון ה"ורטיגו" ברמת-דוד. כשתעודותיהם נבדקו לא אושר להם להיכנס - בעוד שחבריהם המתגוררים ביישובים אחרים בגולן נכנסו לבלות. השופט קבע כי היתה אפליה והורה למועדון לפצות שני מבליים ב-15 אלף שקל כל-אחד

האם פסק הדין הבא יעשה סוף בסלקציה בכניסה למועדונים? שני צעירים מקצרין שלא הורשו להיכנס למועדון ה"ורטיגו" בקיבוץ רמת-דוד יפוצו בסכום של 15 אלף שקלים כל אחד. כך קבע היום (ב') בית המשפט המחוזי בנצרת, שקיבל ערעור שהגישו על החלטת בית משפט שלום.

ממלא מקום נשיא בית המשפט המחוזי בנצרת, השופט יצחק כהן, קיבל את ערעור הצעירים, כי לא הורשו להיכנס למועדון כיוון שהם תושבי קצרין. הם טענו כי 11 חבריהם עמם הגיעו לבלות, המתגוררים בקיבוצים ובמושבים בגולן, הורשו להיכנס למועדון בעמק יזרעאל.

מפסק הדין עולה כי הארבעה הגיעו לבלות במועדון בזמן שהיו בשירות סדיר בצה"ל. בכניסה הם נדרשו על-ידי המאבטחים להציג תעודות זהות וכבר אז הבינו כי הם רוצים לברר מהיכן הם מגיעים. כאשר נאמר להם שלא יוכלו להיכנס, הם הבינו מיד כי ההפליה נובעת בשל העובדה שהם תושבי העיר בגולן. הארבעה הלכו מאוכזבים לבתיהם, אך לא היססו להגיש תביעת פיצויים בסך 200 אלף שקלים.

בבית משפט השלום דחו בנצרת את התביעה ואמרו כי אכן הם הצליחו להוכיח שלא נכנסו לבלות במקום, אך לא הצליחו להוכיח את הסיבה שלא אפשרה את כניסתם. שניים מהצעירים לא נואשו וערערו על ההחלטה לבית המשפט המחוזי. בערעור טענו הצעירים: "שגה

בית המשפט שעה שהתעלם בפסק דינו מן העובדה כי תושבי קצרין מאופיינים בקהילה גדולה, יוצאת ארצות מוצא מזרחיות. מרביתם בעלי חזות מזרחית, אפיון סוציאקונומי נכשל וסטראוטיפ חברתי שלילי".

השופט קבע כי אכן הסיבה שכניסתם נאסרה, בעוד שחבריהם נכנסו, מלמדת כי המאבטחים הפילו אותם על רקע מקום מגוריהם. דווקא במקומותינו צריכה להיות רגישות יתר למניעת אפליה חירות ושוויון הם בנפשנו ומצווה עלינו לדקדק בהם כחוט השערה. בל יגידו בגת או בחוצות אשקלון כי כאן, דווקא במקומותינו, אנו שחוינו בנכר הפליה, מפלים, ובניגוד למצוות המחוקק"

אין כניסה לאקדמאי ערבי, חרדי או אתיופי

לא רק העובדים הפשוטים סובלים מאפליית מיעוטים במקומות העבודה, אלא גם המשכילים. 83% מהמעסיקים במשרדי פרסום, עו"ד ובנקים מודים כי הם נרתעים מהעסקת ערבים. עובד בחברת פרסום: "החרדי, הערבי והאתיופי צריכים עוד הרבה דברים כדי להיות כמו אשכנזי נורמלי"

הרוב המכריע של המעסיקים במקצועות היוקרה מסרבים להעסיק עובדים משכילים חרדים ועובדים משכילים ממוצא אתיופי ומוצא ערבי – כך עולה ממחקר חדש שערכה המכללה האקדמית בקריית אונו. המחקר יוצג מחר (ג') במסגרת יום עיון בנושא תעסוקה.

אפליית עובדים ממגזרים שונים במקומות עבודה היא לא עניין חדש: כעת מתברר שלא רק העובדים הפשוטים סובלים ממנה, אלא גם המשכילים.

מחקר שנערך בשנה האחרונה בקרב מעסיקים בתחומים שונים, בהם שוק ההון, משרדי פרסום, בנקים, משרדי עורכי דין ורואי חשבון, מגלה כי גם בתוך אפלייתם של עובדים חרדים או אקדמאים ממוצא אתיופי או ערבי קיימת אפליה פנימית. על פי הממצאים, קבוצת הערבים האקדמאים היא הקבוצה המופלית ביותר לרעה בשוק המקצועות היוקרתיים, אחריהם קבוצת האקדמאים החרדים, ולבסוף יוצאי אתיופיה האקדמאים.

אחד המעסיקים שרואיינו למחקר, עובד בחברת פרסום, אמר לסוקרים: "החרדי, הערבי והאתיופי צריכים עוד הרבה דברים כדי להיות כמו אשכנזי נורמלי".

מהמחקר, שערכו ד"ר ארז יעקובי, ד"ר אמיר פז-פוקס ומשה קריף, עולה כי 83% מהמעסיקים אמרו שקיימת רתיעה מהעסקת עובדים ערבים בעלי השכלה גבוהה, 58% מהמעסיקים אמרו שקיימת רתיעה מהעסקת עובדים חרדים משכילים ו-53% מהמעסיקים אמרו שקיימת רתיעה מהעסקת עובדים אתיופים משכילים.

המחקר מגלה שגם אלה שצלחו את החומה הראשונה, נתקלים ברתיעת המעסיקים לקדם אותם בתוך מקום העבודה. 86% מהמעסיקים דיברו על רתיעה מקידום עובדים חרדים, 79% מהם בנוגע לקידום עובדים ערבים, ו-70% מהם בנוגע לרתיעה מקידום עובדים יוצאי אתיופים.

"הרתיעה הגבוהה בנוגע להעסקה מתייחסת לערבים, את החרדים קשה למעסיקים לקדם, ולגבי יוצאי אתיופיה מאמינים המעסיקים שיש להם קושי להתמודד עם קשיים בעבודה", אומרים המחקרים. "מהממצאים עולה, שעולם הפרסום והטלוויזיה הוא המפלה ביותר. בשוק ההון והבנקאות ניכר פער בין חרדים, שהשתלבו בשוק ההון ברמת עבודת השטח, לבין יוצאי אתיופיה וערבים, שכלל לא השתלבו".

ממצאי המחקר המלא יתפרסמו, כאמור, מחר, בכנס שייערך במכללה האקדמית בקריית אונו בהשתתפות שר האוצר יובל שטייניץ, יו"ר ההסתדרות עופר עיני, בכירי מעסיקים מתחומים שנחקרו, נציגי עובדים וארגונים חברתיים.

קשישים, תמתינו לאוטובוס בעמידה בגשם

תושבים ברחוב דוד רזיאל מתלוננים: במקום תחנת אוטובוס מקורה הם נאלצים להסתפק בתחנת עמוד. העירייה: "ב־2010 תיבחן אפשרות של התקנת תחנה". חנו בסבלנות

ברחוב דוד רזיאל בשכונת רמת אשכול באשקלון ניצבת תחנת אוטובוס מוכרת. קווים רבים מתנקזים אליה ובימי החורף הסוערים אפשר לראות כאן תושבים מבוגרים עומדים ברוחות ובגשמים - וממתנים. "למה אין לנו תחנה מקורה? קשישים עומדים פה שעות בגשם ולא יכולים אפילו לשבת", טוענים התושבים.

ברחוב מוצבת רק תחנת עמוד. בעבר התארגנו כמה מהתושבים וביקשו מהעירייה כי תציב במקום תחנה מקורה. בעירייה השיבו שהנשא בבדיקה ומאוחר יותר אף הודיעו כי במסגרת עבודות הפיתוח יציבו תחנה מקורה.

בינתיים עבר הקיץ, הגשם התחיל, ותחנה אין. התושבים גם טוענים כי עבודות פיתוח כמעט שאינן נעשות במקום זה תקופה ארוכה. "זו בעיה מאוד רצינית, כשאנו פונים לעירייה אנו זוכים ליחס מאוד מזלזל, כאילו מדובר בסך הכל בתחנה", אמרו תושבים.

תושבת נוספת מספרת כי התחנה משרתת גם את תלמידי השכונה שממתנים להסעות לבתי הספר: "בגשמים או בחמסין התלמידים תופסים מחסה בבלוק ממול וכשהם רואים את האוטובוס הם מתחילים לרוץ לעברו". לדבריה, הסכנה הנשקפת לחיי הילדים ברורה.

בימים אלה החלו התושבים בכתיבת עצומת מחאה בדרישה להקמת התחנה.

מעיריית אשקלון נמסר בתגובה: "השנה לא הוקצו תחנות המתנה בפרויקט המשותף עם אגד תעבורה ומשרד התחבורה. במידה שבשנת 2010 יבוצע הפרויקט המשותף תיבחן אפשרות של התקנת תחנה במקום. חשוב לדעת שהתקנת תחנת המתנה מותנית בבדיקה ובאישור של משרד התחבורה ובבדיקת תדירות הופעת האוטובוס מבחינת אגד תעבורה".

הקשישים בארץ: עניים, מדוכאים ועובדים קשה

לפי נתונים המתפרסמים לקראת יום הקשיש הבינלאומי, 64% מקשישי ישראל מתקשים לכסות את הוצאותיהם. שיעור בני גיל הזהב שמהווים חלק ממעגל העבודה הוא הגבוה ביותר באירופה

64% מהקשישים בישראל מתקשים לכסות את הוצאותיהם החודשיות. כך עולה מממצאים של מאגרי הנתונים של מרכז הידע לחקר הזדקנות האוכלוסייה בישראל. את הנתונים פרסם המשרד לענייני גמלאים לקראת יום הקשיש הבינלאומי שיחול מחר (שלישי). על פי הנתונים, ישראל היא המדינה השנייה ביחס למדינות באירופה שבה לקשישים קשה "לגמור" את החודש.

רק איטליה עוקפת את ישראל עם 65% של קשישים המתקשים בתשלום הוצאותיהם החודשיות. הולנד, לעומת זאת, מתפארת עם 19% בלבד מקרב אוכלוסיית הקשישים המתקשים בעמידה בתשלומים.

בקטגוריית הדיכאון, ישראל נמצאת במקום השלישי באירופה, כאשר 40% אחוזים מקשישיה נמצאים בדיכאון, לעומת 19% בלבד מקרב הקשישים השווייצריים. ואילו רק 32% מקשישי ישראל מגדירים את בריאותם כטובה או טובה מאוד, נתון המציב את ישראל במקום אחרון באירופה בתחושת הבריאות. בבלגיה, לדוגמה, 62% מהקשישים הגדירו את בריאותם כטובה או טובה מאוד.

עם זאת, קשישי ישראל יכולים להיחשב כ"סוסי עבודה". ישראל נמצאת במקום הראשון באירופה במספר אנשי הגיל השלישי המהווים חלק מעגל העבודה, עם 8.4%, לעומת 0.4% בצרפת.

אוכלוסיית הקשישים תכפיל עצמה עד 2030

מהנתונים עולה עוד כי בישראל חיים למעלה מ-715 אלף תושבים בני 65 המהווים עשרה אחוז מתושבי המדינה, כמחציתם עברו את גיל 75. עד שנת 2030 אוכלוסיית הגיל השלישי תמנה 14% מאזרחי המדינה ותכפיל את עצמה.

עוד עולה כי 63% מהקשישים חיים עם בני זוגם. ביחס לאירופה, ישראל היא המדינה עם מספר ילדים לקשיש הגבוה ביותר. לקשישים הישראלים יש בממוצע 3.2 ילדים לעומת שני ילדים בממוצע בגרמניה ו-1.9 ילדים באוסטריה.

בעקבות העובדה כי קשישים רבים אינם מודעים לזכויותיהם, סגנית השר לענייני גמלאים, לאה נס, יוזמת הצעת חוק שתחייב את הרשויות לבצע ידוע אקטיבי לאזרחים הוותיקים. לדבריה, "רשויות המדינה, ובתוכם הביטוח הלאומי וקופות החולים, חוסכים ושומרים בקופתם מיליוני שקלים על גבם של האזרחים הוותיקים של מדינת ישראל.

"נוצר מצב עגום שממשלת ישראל מקצה תקציבים שאינם מגיעים לידיהם של האזרחים הוותיקים. אני קוראת למשרדי הממשלה ולרשויות לפעול וליידע את האזרחים בדבר זכויותיהם באופן אקטיבי כשם שפועלים לגבות מהאזרחים את חובותיהם. אין מטרה נעלה יותר מאשר לקיים את אלו שייסדו את המדינה בכבוד."

גם הכנסת תציין מחר את יום הקשיש הבינלאומי. בשעה 12:00 ועדת העבודה, הרווחה והבריאות תדון בסוגיית מחסור במידע וקשיי נגישות של קשישים את זכויותיהם, בהשתתפות סגנית השר לענייני גמלאים לאה נס. לאחר מכן יערך טקס לציון יום הקשיש הבינלאומי בהשתתפות יו"ר הכנסת ראובן ריבלין ונס. ובשעה 16:30 מליאת הכנסת תקדיש דיון מיוחד לכבוד יום הקשיש.

				התחלה
				
				
				
				
				
				
				
				

